

ד"ר סאמי מייעארי, החוג ללימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב והמכון הישראלי לדמוקרטיה.

<http://www.maariv.co.il/journalists/Article-512705>

בין אוקטובר 2000 לאוקטובר 2015

המצב בקרב אזרחי ישראל הערבים - פלסטינים הוא פצצת זמן מתקתקת של ניכור פוליטי, חברתי וכלכלי. למי שנדמה, כי ההפגנות והאלימות בצפון הארץ, הינם תוצאה של קונפליקט דתי בלבד, ישנה טעות קשה. השבוע, לאחר שהתגבר גל האלימות, שאל אותי בני בן ה-11, מדוע לא נעבור למדינה אחרת? אין ספק שכאב, זו שאלה קשה מאוד להתמודד איתה. לעיתים נדמה, כי ישנם פוליטיקאים ומנהיגי ציבור מהימין שלא רוצים שיהיה כאן שלום ושוויון לאזרחי המדינה. כאזרח, קשה לי לקבל זאת, וקשה לי להשלים עם מצב זה.

הפיצוץ האחרון המתהווה וזליגתו מירושלים לצפון הארץ, הוא תוצאה בלתי נמנעת של היעדר תהליך מדיני והסתה פוליטית, אבל לא פחות מכך של אפליה כלכלית וניכור תרבותי קשה שחשים אזרחי ישראל הערבים. האינדקס הטובה ביותר למצב זה, היא מצבם הכלכלי של היישובים הערבים והקשר בינו לבין מחאותיהם. כשצוללים לתוך נתוני לשכת התעסוקה, רואים זאת בבירור. בערים שבהן מספר דורשי העבודה גבוה, כמו סחנין (26%), עראבה (28%) וכפר מנדא (22%), חוונו בשבוע האחרון הפגנות והפרות סדר ציבוריות. לעומת זאת, בטירה (5%), בראמה (12%) ובאיכסאל (13%) נשמר שקט יחסי.

גם נבחרו הציבור הערבים מאכזבים את הציבור פעם אחר פעם, בחוסר המקצועיות וזאת בלשון המעטה, שבה הם מנתבים קהל בוחרים לשימוש במחאה פוליטית. במקום לעורר את הציבור הערבי למחאה לגיטימית בכדי למנף את דרישותיו ולהגיע להישגים, **אנו מוצאים את הציבור הערבי שוב ושוב נגרר לשימוש במחאות בצורה לא יעילה**. גם סירובם של חלק מנהיגי הציבור הערבי לגנות אירועים של אלימות ורצח של אזרחים היא מציאות בלתי סבירה.

ואכן, קל יותר לשלהב אנשים מדוכאים כלכלית, החיים במצב קשה ותחת אפליה ולגרור אותם למחאה פוליטית לא חוקית ולתופעות קיצוניות אחרות, שמיעוט קטן מאוד מידרדר אליהן. עם זאת, ועל אף כל הקשיים, היה מצופה ממנהיגי הציבור הערבי שישמיעו קול אחר.

כשמעתי חלק מחברי הכנסת הערבים אשר מנתחים את האירועים האחרונים בצורה שגויה המביאה לגידול וקיצוב מהחברה היהודית ומסייעת לאלו, שאינם תומכים באינטרס שתי המדינות לשני העמים, התחדדה אצלי התחושה שאין גבול לאופורטוניזם הפוליטי ולהפקרות. במיוחד בקרב נבחרו הציבור והרשויות המקומיות. לכן, חובה על אזרחי ישראל הערבים-פלסטינים להטיל ספק בכוח של ועדת המעקב הערבית והוועד הארצי של הרשויות המקומיות הערביות להתמודד עם האתגרים שלפתחה **ולצאת לדרך של גיבוש מנהגות אוטנטיות ואפקטיביות**.

בסופו של יום, האירועים המתחוללים הם תמרוז אזהרה. בין אוקטובר 2000 לאוקטובר 2015. הממשל הישראלי, לא למד כמעט דבר. המלצותיה של ועדת אור ששפכה אור על המציאות

החברתית, הפוליטית והכלכלית שסובלים ממנה אזרחי ישראל הערבים - פלסטינים נשטפו ונעלמו כלא היו ונראה כי קרוב ל- 15 שנים אחרי, אין כל שינוי. על מנת למנוע את הגל הבא ואת האינתיפאדה לפחות בתוך תחומי מדינת ישראל, חובה על ראש הממשלה לפעול למען שוויון לאזרחי ישראל הערבים ולמנוע את הניכור שהם חשים למדינה. הורדת העוני, האבטלה ובעיות החינוך והתשתית והצעד האסטרטגי של הרחבת תחומי השיפוט ביישובים הערבים, יכולים בקלות להפוך לנכס ביטחוני אסטרטגי לא פחות מתוספת כזו או אחרת לתקציב הביטחון. אך לצערי, נראה שבסוף כל סבב אלימות כזה או אחר, ממתינים כולם פשוט לסבב הבא. ואנחנו, האזרחים מכל צדי הקשת, רק יכולים לייחל, למנהיגות אחרת בשני הצדדים, שתביא לשינוי.